

Навчання, професійна адаптація ветеранів та допомога їм на відкриття власної справи

Посольство
Великої Британії
в Україні

Фонд Східна Європа

Юридична
сотня

ЗМІСТ

Вступ	3
Перелік умовних скорочень	4
1. Державна підтримка на здобуття освіти для ветеранів та постраждалих учасників Революції Гідності:	5
• Хто має право на таку державну цільову підтримку?	5
• В яких формах надається державна цільова підтримка?	5
• Порядок отримання підтримки: перелік документів та порядок вступу до закладів освіти... 6	
2. Професійна адаптація ветеранів та постраждалих учасників Революції Гідності:	8
• Що таке професійна адаптація, кому вона надається та якими органами здійснюється?	8
• Порядок отримання професійної адаптації	10
3. Право на отримання ваучера на підвищення кваліфікації, перекваліфікації:	10
• Умови отримання послуги	10
• Алгоритм отримання послуги	11
4. Право на підтвердження результатів неформального навчання:	13
• Умови отримання послуги	13
• Алгоритм отримання послуги	13
5. Допомога для організації власної справи від державного центру зайнятості:	15
• Умови призначення	15
• Порядок отримання	15
6. Альтернативні ресурси для навчання, перекваліфікації, відкриття власної справи	17

Вступ

Ця пам'ятка розроблена з метою поглибленого інформування ветеранів про державну цільову підтримку на навчання, програми соціально-професійної адаптації, допомоги від центру зайнятості на відкриття бізнесу, умови отримання ваучерів на перекваліфікацію від держави, альтернативні ресурси навчання, умови отримання професійної орієнтації.

На нашу думку, здобуття освіти, працевлаштування або заснування власної справи можуть сприяти ефективній соціальній адаптації ветеранів, їхньому подальшому переходу (реінтеграції) від військової служби до мирного життя та посиленню економічної спроможності суспільства загалом.

Проте корисним цей матеріал буде не лише ветеранам, але й звільненим військовослужбовцям, котрі не брали участь в АТО/ООС, та будь-яким іншим особам. Певні державні програми, що тут зазначені, поширюються на всіх громадян України, а також іноземців та осіб без громадянства. Зокрема, альтернативними ресурсами навчання може скористатись широке коло осіб.

Цей матеріал представлений у межах програми проекту «All4One: комплексна програма психологічної та менторської підтримки ветеранів», який виконується Фондом Східна Європа за фінансової підтримки Посольства Великої Британії в Україні. Один із напрямів діяльності Програми є розвиток навичок та можливостей для працевлаштування ветеранів.

Пам'ятку підготувала ГО «Юридична сотня». Думки й твердження, викладені в цій публікації, є винятковою відповідальністю авторів та не обов'язково відображають позицію британського Уряду.

Сподіваємось, що цей матеріал стане вам у нагоді. Це – найменше, що ми можемо зробити із почуття вдячності до вас.

Перелік умовних скорочень

АТО	антитерористична операція
ВПО	внутрішньо переміщені особи
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗНО	зовнішнє незалежне оцінювання
ІПН	індивідуальний податковий номер платника податку на додану вартість
КМУ	Кабінет Міністрів України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МСЕК	медико-соціальна експертна комісія
ООС	операція об'єднаних сил
УБД	учасник бойових дій

1. Державна підтримка на здобуття освіти для ветеранів та постраждалих учасників Революції Гідності

Ветерану, як і будь-якій особі, необхідний відповідний рівень освіти, аби бути конкурентоспроможним на ринку праці. Для забезпечення конституційного права на освіту держава пропонує вам низку гарантій у цій сфері, якими ви можете скористатись у порядку, визначеному законодавством.

Державна цільова підтримка

Державна цільова підтримка – це форма допомоги на отримання освіти для ветеранів за рахунок коштів державного бюджету.

Хто має право на державну цільову підтримку?

Державна цільова підтримка на навчання надається:

- учасникам бойових дій;
- особам із інвалідністю внаслідок війни;
- постраждалим учасникам Революції Гідності;
- іншим особам, які визначені п. 1 Постанови КМУ від 23.11.2016 р. № 975.

незалежно від віку

Заклади, де можна скористатись гарантіями, можуть бути:

державні

- професійно-технічної освіти (училища, ліцеї)
- вищої освіти (університети, академії, інститути, коледжі)

комунальні

- фахової передвищої освіти (фаховий коледж, військовий коледж сержантського складу, фаховий коледж із специфічними умовами навчання)

В яких формах надається державна цільова підтримка?

- повної оплати навчання за рахунок державного або місцевих бюджетів*

* у разі зарахування на місця державного (регіонального) замовлення відповідно до умов та правил прийому (з урахуванням квот, установлених відповідно до законодавства);

- пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти;
- першочергового переведення на державні місця;
- соціальної стипендії*

*для осіб, які навчаються за державним або регіональним замовленням за денною формою навчання;

- безоплатного забезпечення підручниками за рахунок бібліотечного фонду закладу освіти;
- безоплатного доступу до Інтернету.

Порядок отримання підтримки: перелік документів та порядок вступу до закладів освіти

Умови прийому до закладів вищої освіти визначаються щорічно наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН). Актуальні умови вступу до закладів вищої освіти дивіться на сайті МОН: mon.gov.ua/ua

Умови прийому до закладів вищої освіти у 2020 році затверджені наказом МОН від 11.10.2019 року №1285 – mon.gov.ua/ua, перейшовши за розділами:

Освіта > Вища освіта > Вступна кампанія 2020.

Детальні правила прийому до конкретного закладу вищої освіти ви можете дізнатися на сайті цього закладу та/або безпосередньо в приймальній комісії.

Процедура вступу:

Крок 1 ▶ Вибрати ЗВО та спеціальність.

Де знайти навчальний заклад?

На сайті vstup.osvita.ua можна вибрати навчальний заклад за регіоном, галуззю знань та спеціальністю, дізнатись контакти закладів освіти, інформацію про спеціальності та освітні програми, конкурсні предмети, ліцензійні обсяги, обсяги державного замовлення тощо.

Якщо у закладі вищої освіти взагалі, чи за спеціальністю, на яку ви бажаєте вступити, немає бюджетних місць, тоді обирайте іншу спеціальність, за якою такі місця передбачені, або інший навчальний заклад.

Крок 2 ▶ Складання зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), вступних іспитів та проходження співбесіди:

- УБД та постраждалі учасники Революції Гідності можуть не складати ЗНО, а замість цього пройти вступні випробування у формі вступних іспитів
- особи з інвалідністю внаслідок війни можуть пройти лише співбесіду, без складання ЗНО та вступних іспитів

Документом, який підтверджує право на одержання державної цільової підтримки, є відповідні посвідчення УБД/особи з інвалідністю внаслідок війни/постраждалого учасника Революції Гідності.

УБД, осіб із інвалідністю внаслідок війни та постраждалих учасників Революції Гідності не переводять на бюджетні місця. Вони мають самостійно вступити на місце державного/регіонального замовлення. Тоді держава буде повністю компенсувати вартість навчання.

У закладах освіти для таких осіб передбачена **КВОТА-1**. Це певний відсоток бюджетних місць, котрі виділяються виключно для УБД/осіб із інвалідністю/постраждалих учасників Революції Гідності.

КВОТА-1 встановлюється в межах:	
30 %	10 % (але не менше 1-го місця)
у ЗВО чи їх структурних підрозділах ЗВО на території Донецької та Луганської областей і переміщених закладах вищої освіти	у всіх інших ЗВО, де передбачені бюджетні місця

КВОТА-1 оголошується одночасно з оголошенням загального обсягу державного замовлення. Дізнатись про неї ви можете у приймальній комісії ЗВО

Пільги діють під час вступу на бакалаврат і магістратуру.

Навчатися коштом державного та/або місцевого бюджету громадяни України можуть лише один раз. Тобто якщо ви раніше отримали відповідний рівень освіти за рахунок бюджету – повторно ви не можете скористатись таким правом, навіть якщо ви отримали статус, який надає право на гарантії, вже після завершення такого навчання.

Що робити, якщо відмовили в отриманні пільг, котрі передбачені законом?

- 1) Звернутися безпосередньо до ректора чи директора навчального закладу із письмовою заявою/скаргою.
- 2) Отримавши відповідь або ж встановивши факт бездіяльності, звернутися до Міністерства освіти та науки України з письмовою скаргою.

Крок 3 Отримання інших пільг після вступу.

Для отримання пільг необхідно особисто подати до навчального закладу:

- заяву, в котрій потрібно вказати конкретний вид державної цільової допомоги, на яку ви претендуєте;
- оригінали та завірнені копії документів, що підтверджують право на отримання пільги (відповідні копії посвідчень).

Соціальна стипендія надається тільки для тих осіб, які вже зараховані на навчання на денну форму за державним чи регіональним замовленням. Якщо особа має право на дві стипендії – академічну і соціальну – потрібно обрати один вид стипендії.

Безоплатне проживання в учнівських та студентських гуртожитках для УБД, осіб із інвалідністю внаслідок війни, постраждалих учасників Революції Гідності за умови їх навчання за денною формою.

Правове регулювання:

- ч. 7 ст. 12; п. 28 ч. 1 ст. 13 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2016 р. № 975 «Про надання державної цільової підтримки деяким категоріям громадян для здобуття професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти»;
- Наказ МОН України від 11.10.2019 р. № 1285 «Про затвердження Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2020 році».

2. Професійна адаптація ветеранів та учасників Революції Гідності

В умовах соціальної нестабільності дедалі частіше виникає потреба в реалізації власного потенціалу шляхом використання та вдосконалення вже набутих професійних навичок. Для забезпечення швидкої адаптації у повсякденний ритм життя держава пропонує для вас низку трудових гарантій, про які йтиметься нижче.

Що таке професійна адаптація?

Професійна адаптація – це заходи, спрямовані на відновлення та вдосконалення професійних навичок і умінь шляхом професійного навчання, надання інформаційних, консультаційних та профорієнтаційних послуг, підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

Кому надається професійна адаптація:

- ★ учасникам бойових дій АТО/ООС;
- ★ особам із інвалідністю внаслідок війни АТО/ООС;
- ★ учасникам війни АТО/ООС;
- ★ постраждалим учасникам Революції Гідності.

Якими органами здійснюється:

- ★ центрами зайнятості;
- ★ може надаватись іншими установами.

Порядок отримання професійної адаптації

Крок 1

Подача документів. Для отримання послуг із професійної адаптації необхідно спершу письмово звернутись до органу соціального захисту населення за місцем реєстрації або за місцем фактичного проживання (перебування) зі заявою встановленої форми.

Зразок заяви:

Керівнику Управління праці
та соціального захисту населення

(ініціали та прізвище)

(прізвище, ім'я, по батькові особи)

(місце проживання, номер посвідчення)

ЗАЯВА

про надання послуг із соціальної та професійної адаптації

Прошу направити мене до _____

(найменування підприємства, установи, організації)

для проходження професійного навчання за _____

(назва професії, спеціальності, спеціалізації)

Додатки:

1. _____

2. _____

_____ 20____ року

(підпис заявника)

До заяви додаються:

- копія індивідуальної програми реабілітації (для осіб із інвалідністю внаслідок війни);
- копія посвідчення УБД або особи з інвалідністю внаслідок війни, або учасника війни, або постраждалого учасника Революції Гідності, засвідчена підписом особи з пред'явленням оригіналу;
- копії довідки про участь в АТО/ООС.

Крок 2

Професійна орієнтація та вибір напрямку професійного навчання.

Для цього орган соціального захисту населення повинен направити вас до центру зайнятості або іншої установи на професійну орієнтацію.

Контактні телефони та розміщення центрів зайнятості можна дізнатись тут: dcz.gov.ua, в розділі «Контакти».

Крок 3

Професійне навчання. За результатами професійної орієнтації вас направляють на професійне навчання та на підставі такого направлення зараховують до навчальної установи.

Професійне навчання осіб може здійснюватись за такими формами:

- денною або вечірньою (змінною);
- очно-заочною;
- дистанційною;
- екстернатною формою навчання;
- з відривом і без відриву від виробництва;
- за індивідуальними навчальними планами.

Строк професійного навчання осіб – до 12 місяців у разі організації навчання за робітничими професіями. Тривалість навчального тижня – до 36 академічних годин.

Після успішного завершення повного курсу навчання особи отримують такі документи державного зразка:

<ul style="list-style-type: none">• свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації	<ul style="list-style-type: none">• документ про підвищення кваліфікації
за результатами первинної професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації за робітничими професіями	за результатами підвищення кваліфікації осіб із вищою освітою

Особи, які вже мають вищу освіту, за такою програмою можуть отримати іншу спеціальність на основі вже здобутого раніше освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня, підвищити кваліфікацію, спеціалізацію.

Прийом на навчання для таких осіб здійснюється згідно з умовами прийому до закладів вищої освіти у відповідному році.

У разі відмови у наданні професійної адаптації:

- ▶ необхідно звернутись зі заявою до директора центру зайнятості чи іншої установи, де було порушено ваше право, та вимагати надання письмового роз'яснення з посиланням на нормативно-правові акти;
- ▶ отримавши відповідь чи встановивши факт бездіяльності, варто подавати скаргу до органів соціального захисту населення у цьому ж районі;
- ▶ у разі неможливості вирішити ситуацію за допомогою способів, які згадані вище, можна звернутися з письмовою скаргою до Міністерства соціальної політики України.

Правове регулювання:

- ст. 6 і 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;
- Постанова КМУ від 21.06.2017 р. № 432 «Про затвердження Порядку організації соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності»;
- Постанова КМУ від 31.03.2015 р. № 179 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів із соціальної та професійної адаптації учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та постраждалих учасників Революції Гідності».

3. Право на отримання ваучера на підвищення кваліфікації, перекваліфікації

Що таке ваучер?

Ваучер – це документ встановленого зразка, що дає право на перепідготовку або підготовку за іншою спеціальністю, підготовку на наступному рівні освіти, спеціалізацію, підвищення кваліфікації у закладах освіти чи у роботодавця.

Умови отримання послуги

Хто має право:

- особи, звільнені з військової служби у зв'язку із скороченням штату або за станом здоров'я до досягнення ними пенсійного віку, за наявності вислуги не менше 10 років, які не набули права на військову пенсію;
- особи з інвалідністю, звільнені з військової служби після участі у проведенні АТО/ООС до отримання права на військову пенсію;
- внутрішньо переміщені особи працездатного віку за відсутності роботи, яка їм підходить;
- особи віком старше 45 років, страховий стаж яких становить не менш як 15 років, до досягнення пенсійного віку.

Ваучер не надається особам:

- які не мають професійно-технічної або вищої освіти;
- які проходили протягом останніх трьох років перепідготовку за рахунок коштів Фонду державного соціального страхування на випадок безробіття;
- які зареєстровані в центрах зайнятості як безробітні.

Перелік професій, спеціальностей, напрямів підготовки та підвищення кваліфікації, для навчання за якими може бути виданий ваучер:

• бджоляр	• кондитер
• взуттьовик із ремонту взуття	• кухар
• водій навантажувача	• машиніст автогрейдера
• водій тролейбуса	• машиніст дорожньо-будівельних машин
• електрогазозварник	• монтажник гіпсокартонних конструкцій
• зварник	

- налагоджувальник сільськогосподарських машин та тракторів
- налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції
- плодоовочівник
- покрівельник рулонних покрівель та покрівель із штучних матеріалів
- робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків
- робітник фермерського господарства
- слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування
- столяр будівельний
- тракторист
- тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва
- верстатник деревообробних верстатів
- електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування
- машиніст бульдозера (будівельні роботи)
- машиніст екскаватора
- машиніст крана автомобільного
- монтажник систем утеплення будівель
- охоронник
- слюсар з експлуатації та ремонту газового устаткування
- слюсар-сантехнік
- швачка
- автомобільний транспорт
- агрономія
- архітектура та містобудування
- будівництво та цивільна інженерія
- ветеринарна медицина
- технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
- геодезія та землеустрій
- електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
- захист і карантин рослин
- інженерія програмного забезпечення
- комп'ютерна інженерія
- медична психологія
- медсестринство
- менеджмент
- професійна освіта (за спеціалізаціями)
- психологія
- системний аналіз
- соціальне забезпечення
- соціальна робота
- харчові технології
- фізична терапія, ерготерапія
- кібербезпека

Ви самі обираєте професію (спеціальність) із затвердженого переліку, а також форму та місце навчання із запропонованих.

Алгоритм отримання послуги

Для отримання ваучера необхідно подати такі документи до центру зайнятості:

- заяву;
- паспорт;
- трудову книжку (дублікат трудової книжки або інший документ, що підтверджує період зайнятості особи);
- документ про професійно-технічну або вищу освіту (дублікат такого документа);
- ІПН.

Також додатково подають:

- особи звільнені з військової служби – копію витягу з наказу про звільнення військовослужбовця з військової служби та інші документи, які підтверджують підставу звільнення;
- УБД – копію посвідчення УБД та копію довідки про безпосередню участь особи в АТО/ООС;
- особи з інвалідністю внаслідок війни – копію довідки до акта огляду МСЕК та у разі наявності – індивідуальну програму реабілітації;
- ВПО – довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Для підтвердження страхового стажу за період військової служби подається довідка військового комісаріату, в якому особа перебуває на обліку, або військової частини (закладу спеціалізованої освіти військового профілю, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти тощо), де особа проходила службу (за наявності).

Ваучер надається одноразово.

Ким здійснюється навчання?

Навчання здійснюється закладами професійної (професійно-технічної) та вищої освіти, підприємствами, установами та організаціями, які мають ліцензію на освітню діяльність за переліком професій, спеціальностей для навчання, за якими може бути виданий ваучер.

Перелік навчальних закладів для навчання в яких може бути виданий ваучер щоквартально оприлюднюється на сайті dcz.gov.ua в розділі «Ваучери».

Чи це безкоштовно?

Вартість ваучера встановлюється в межах вартості навчання, але не може перевищувати десятикратного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, тобто не більше 21 020 грн (сума обрахована станом на 01.01.2020 року).

Оплата ваучера здійснюється за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, а у разі, коли вартість навчання в закладі освіти перевищує максимальну вартість ваучера, особа або роботодавець можуть здійснити оплату різниці вартості навчання.

У разі відмови у наданні ваучера державними центрами зайнятості чи освітніх послуг навчальними закладами:

- ▶ необхідно звернутись із заявою до директора центру зайнятості чи ректора університету, керівника професійно-технічного закладу, де було порушено ваше право, та вимагати надання письмового роз'яснення з посиланням на нормативно-правові акти;
- ▶ отримавши відповідь чи встановивши факт бездіяльності, можна звернутися з письмовою скаргою до Мінсоцполітики України (у разі відмови у наданні ваучера) чи до МОН України (у разі відмови у наданні освітніх послуг).

Правове регулювання:

- ст. 30 Закону України «Про зайнятість населення»;
- Постанова КМУ від 20.03.2013 р. № 207 «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці»;
- Наказ Мінсоцполітики України від 25.06.2015 р. № 661 «Про затвердження Переліку професій, спеціальностей, напрямів підготовки та підвищення кваліфікації, для навчання за якими може бути виданий ваучер».

4. Право на підтвердження результатів неформального навчання

Умови отримання послуги

Що це таке і чим може бути корисно ветерану?

Особа, котра набула нові знання, вміння чи навички за певною професією (приміром, під час військової служби), може підтвердити це відповідним свідоцтвом.

Корисною така можливість буде як ветеранам-громадянам України, котрі під час служби набули нових знань, навичок та вмінь, але не мають офіційного підтвердження цього факту, так і:

- ветеранам-іноземцям чи особам без громадянства, які постійно проживають в Україні;
- особам, яких визнано в Україні біженцями чи особами, які потребують додаткового захисту;
- тим, хто одержав дозвіл на імміграцію в Україну.

Перелік робітничих професій, за якими здійснюється підтвердження кваліфікації:

- кухар
- зварник
- охоронець
- електрозварник ручного зварювання
- продавець непродовольчих товарів
- слюсар-ремонтник

Алгоритм отримання послуги з підтвердження кваліфікації

Крок 1

Для підтвердження кваліфікації звертаєтесь до державних центрів зайнятості.

Адреси та контактні телефони можна знайти за посиланням: dcz.gov.ua, в розділі «Контакти».

Вам надається анкета самооцінювання за обраною вами робітничою професією.

Далі в центрі зайнятості вас інформують про:

- 1) вимоги до кваліфікаційного рівня такої професії;
- 2) критерії оцінювання;
- 3) процедуру підтвердження кваліфікації;
- 4) суб'єкта, котрий здійснює таке підтвердження*
*суб'єктом підтвердження може бути підприємство, установа, організація незалежно від форми власності, яке відповідає встановленим законом вимогам;
- 5) графік та орієнтовну вартість підтвердження кваліфікації.

Наступний крок – подання заяви, у якій необхідно зазначити:

- 1) прізвище, ім'я та по батькові;
- 2) місце роботи і посада (за наявності);
- 3) назва професії та кваліфікаційний рівень, на який ви претендуєте;
- 4) стаж роботи за професією відповідного кваліфікаційного рівня;
- 5) найменування суб'єкта підтвердження, який ви обрали з переліку.

До заяви додаються:

- 1) паспорт громадянина України (тимчасове посвідчення громадянина України; посвідка на постійне проживання, посвідчення біженця);
- 2) копії документа, що засвідчує факт трудових відносин (за наявності) та документа, що засвідчує наявність стажу роботи за професією відповідного кваліфікаційного рівня;
- 3) оригінал документа про освіту (за наявності). У разі наявності іноземного документа про освіту, особа подає також відповідну довідку про його визнання;
- 4) фотокартка 3x4;
- 5) медична довідка (лікарський консультаційний висновок) за формою № 086/о; особа медична книжка (для осіб, які бажають підтвердити кваліфікацію за робітничими професіями у сфері торгівлі, громадського харчування, харчової та переробної промисловості); медична довідка про можливість виконання робіт за професією, пов'язано з роботами з підвищеною небезпекою, та відповідні довідки, видані наркологом і психіатром (для осіб, які бажають підтвердити кваліфікацію за робітничими професіями, пов'язаними з роботами з підвищеною небезпекою);
- 6) лист роботодавця про направлення працівника на підтвердження результатів неформального професійного навчання (за наявності).

Увага!

Копії документів іноземною мовою повинні бути перекладені українською мовою та легалізовані в установленому порядку.

Крок 2

Ви самостійно обираєте суб`єкта оцінювання із запропонованого списку та проходитье процедуру підтвердження кваліфікації, де визначається рівень ваших професійних знань, умінь і навичок.

Крок 3

Якщо ви підтвердили кваліфікацію – вам видається свідоцтво або сертифікат.

Правове регулювання:

- ст. 34 і 35 Закону України «Про зайнятість населення»;
- Постанова КМУ від 15.05.2013 р. № 340 «Про затвердження Порядку підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями».

5. Допомога для організації власної справи від державного центру зайнятості

Здобувши відповідний рівень освіти або ж пройшовши професійну адаптацію, ви перебуваєте у пошуках роботи, яка б вам підходила. Багато хто має на меті відкрити власну справу, маючи цікаві ідеї та бізнес-плани, проте для початку проекту не вистачає ресурсів, зокрема, фінансів. Держава вам пропонує у таких випадках грошову допомогу. Такі кошти виплачуються одноразово у розмірі залишку призначеної вам допомоги по безробіттю від державних центрів зайнятості, яка мала б розраховуватись на цілий рік. Нижче ми розповімо, як її отримати.

Порядок отримання грошової допомоги

Крок 1 Встановити статус безробітного.

Для цього необхідно звернутись до державного центру зайнятості незалежно від місця проживання чи перебування та пред'явити такі документи:

- для громадян України – паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;
 - для іноземців та осіб без громадянства, біженцям – посвідку на постійне проживання, посвідчення біженця або особи, яка потребує додаткового захисту або якій надано тимчасовий захист;
 - довідку ІПН;
- + та надати інформацію про освіту, досвід роботи, зайнятість або перебування у трудових відносинах.

** Для осіб із інвалідністю додатково необхідно додати висновок МСЕК*

У разі оформлення безробітним, ви маєте право на щомісячну допомогу від держави, розмір якої залежить від останнього місця роботи, розміру заробітної плати/грошового забезпечення, страхового стажу.

Ви маєте право отримати фінансову допомогу, якщо протягом місяця центр зайнятості на ринку праці не може знайти роботи, яка б вам підходила. Проте варто зауважити, що якщо ви відмовитись від належних пропозицій від центру зайнятості двічі, то вас можуть позбавити статусу безробітного і ви втратите право на отримання грошової допомоги на відкриття власної справ.

Робота вважається такою, що підходить, якщо вона відповідає освіті, професії (спеціальності), кваліфікації працівника і надається в тій місцевості, де він проживає. Заробітна плата повинна бути не нижче розміру заробітної плати такої особи за останнім місцем роботи з урахуванням середнього рівня заробітної плати, що склався у регіоні за минулий місяць, де особа зареєстрована як безробітний.

Крок 2 Через місяць після реєстрації у центрі зайнятості, якщо протягом цього часу ви не були працевлаштовані, **подати заяву** про отримання одноразової допомоги на відкриття власної справи. До заяви необхідно додати бізнес-план. Зразок заяви та приклади бізнес-планів можна отримати у службі зайнятості.

Центр зайнятості може залучати вас за бажанням до семінарів або організувати навчання з питань підприємництва. В процесі такого навчання ви отримаєте змогу розробити бізнес-план.

Бізнес-план – документ, що описує всі головні аспекти діяльності майбутнього підприємства, аналізує проблеми, з якими майбутній підприємець може стикнутися, та визначає способи їх розв'язання.

Крок 3 ▶ Прийняття рішення керівником центру зайнятості протягом 10 робочих днів.

Крок 4 ▶ Реєстрація юридичної особи чи фізичної особи-підприємця. Зареєструватись потрібно протягом 30-ти днів із моменту прийняття позитивного рішення. Далі необхідно подати до центру зайнятості документи, що підтверджують таку реєстрацію.

Крок 5 ▶ Прийняття рішення про виплату допомоги протягом 14 робочих днів із моменту реєстрації як юридичної чи фізичної особи-підприємця.

Крок 6 ▶ Перерахунок коштів.

Для осіб, які бажають стати підприємцями, центрами зайнятості регулярно проводяться тематичні семінари та надається консультативна підтримка щодо написання бізнес-плану.

Визначення розміру допомоги

Виплата допомоги на власний бізнес здійснюється в розмірі залишку призначеної безробітному допомоги по безробіттю, що обмежена строком 360 календарних днів.

Формула розрахунку допомоги на власну справу

$$Д \times М = ВС, \text{ де}$$

Д – розмір допомоги по безробіттю за один місяць;

М – кількість місяців, що залишилися для виплати допомоги по безробіттю (не може бути більше ніж 11 місяців);

ВС – розмір допомоги на власну справу.

Хто НЕ може отримати допомогу на власний бізнес від центру зайнятості?

- особа, яка здійснювала підприємницьку діяльність протягом 2-х років, перед безробіттям;
- особа, яка вже отримувала допомогу на відкриття власної справи та припинила підприємницьку діяльність або не здійснювали її (не сплачувала єдиний внесок як юридична особа чи фізична особа-підприємець) упродовж 2-х років, з моменту державної реєстрації;
- особа, яка два рази відмовилась від пропозиції центру зайнятості щодо працевлаштування на роботу, що їй підходить;
- особа, якій допомога по безробіттю скорочувалась із таких підстав:
 - порушення строку звернення без поважних причин до центру зайнятості після закінчення професійного навчання за направленням центру зайнятості;
 - недотримання письмових індивідуальних рекомендацій щодо сприяння працевлаштуванню (приміром, невідвідування центру зайнятості у визначений з безробітним час, відмова від проходження професійного навчання, невідвідування роботодавця протягом семи днів);

- особа, якій допомога по безробіттю припинялася через подання нею недостовірних даних та документів, на підставі яких було прийнято рішення про надання їй статусу безробітного.

Правове регулювання:

- ст. 27 Закону України «Про зайнятість населення»;
- ст. 7 та ст. 23 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»;
- «Порядок надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітним підприємницької діяльності», затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 15.06.2015 № 613.

6. Альтернативні ресурси для навчання, перекваліфікації, відкриття власної справи

- 1) Громадські організації, які надають послуги з пошуку роботи, навчання підприємцтву для ветеранів:
 - I) Центр зайнятості вільних людей (ЦЗВЛ)
Тел.: +38 (063) 802-61-51
Сайт: czvl.org.ua.
 - II) VeteranHub
Адреса: Київ, вул. Юрія Ілленка 42, телецентр Олівець (20 поверх)
Тел.: +38 (067) 348-28-68
Сайт: veteranhub.com.ua.
- 2) Можливості для ветеранів:
 - Без броні (bezbroni.net/facilities) – платформа безоплатної допомоги ветеранам із пошуком за географічним принципом та типом допомоги, де передбачені зокрема можливості навчання, працевлаштування, медичної реабілітації та дозвілля.
 - Громадський простір (prostir.ua) – платформа для розвитку громадських організацій України, де публікуються грантові конкурси, можливості для розвитку громадських організацій та вакансії в громадському секторі.
- 3) Грантові програми на відкриття власної справи:
 - Горизонт 2020 (h2020.com.ua/uk) – надання грантів молодим перспективним науковцям на інноваційний розвиток.
 - Європейська Рада Інновацій (ec.europa.eu) – розвиток і підтримка проривних технологій та інновацій.
 - Програма розвитку ООН (ua.undp.org) – бізнес-гранти на започаткування, відновлення чи розширення мікро, малих та середніх підприємств. Здебільшого на підконтрольній території у Донецькій та Луганській областях.
 - COSME – європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу (cosme.me.gov.ua) – надання грантів для малого та середнього підприємництва. Здебільшого у таких сферах: ІТ-сфера, туризм, галузі промисловості.

Детальну інформацію про активні грантові програми дивіться на порталі для малого і середнього бізнесу sme.gov.ua.

- 4) Кредитні програми:
- Програма соціального інвестування від Ощадбанку: wnisef.org/uk/impact-investing;
 - Програма для розвитку малого і середнього бізнесу від Приватбанку: kub.pb.ua;
 - Урядова програма підтримки мікро- та малого підприємництва «Доступні кредити» – 5-7-9.gov.ua.
- 5) Навчальні ресурси:
- Країна успішного бізнесу – kub.pb.ua;
 - Онлайн-навчання на платформі «Prometheus» – prometheus.org.ua;
 - Студія онлайн освіти EdEra – ed-era.com;
 - Благодійний фонд «Карітас Україна» – caritas.ua.
- 6) Сайти для створення резюме:
- rabota.ua та work.ua – сайти для створення резюме і пошуку вакансій – безкоштовні конструктори резюме українською:
 - smart-hr.com.ua/ua/applicants/create-resume;
 - cv2you.com/uk-ua;
 - cvmkr.com/?lang=uk.
 - безкоштовні конструктори резюме англійською:
 - ineedaresu.me;
 - cakeresume.com;
 - creddle.io.
- 7) Інформаційні ресурси для пошуку навчальних семінарів, грантових програм тощо:
- Grants.gov – grants.gov;
 - Ресурсний центр ГУРТ – gurt.org.ua;
 - Unistady international education – unistudy.org.ua;
 - Національна платформа МСБ – platforma-msb.org;
 - United Nations Global Compact – unglobalcompact.org;
 - Студвей-можливості – diem.studway.com.ua;
 - Mladi!nfo – mladiinfo.eu;
 - Спільнокошт – краудфандинг в Україні - biggggidea.com.

Посольство
Великої Британії
в Україні

Фонд Східна Європа

Юридична
сотня

Публікація підготовлена за підтримки Посольства Великої Британії в Україні в межах проекту «All4One: комплексна програма психологічної та менторської підтримки ветеранів», який виконується Фондом Східна Європа. Думки та твердження, викладені у цій публікації, є винятковою відповідальністю авторів та не обов'язково відображають позицію Уряду Великої Британії